
MAGYAR SZABVÁNY

MSZ ISO 7752-1

Emelőberendezések. Vezérlőszervek. Elrendezés és jellemzők

1. rész: Általános elvek

D/86b

Lifting appliances. Controls. Layout and characteristics. Part 1: General principles

Az állami szabvány hatályára vonatkozó rendelkezéseket a szabványosításról és a minőségügyről szóló **78/1988. (XI. 16.) MT** rendelet 5–12. §-ai tartalmazzák.

A szabvány alkalmazása előtt győződjön meg arról, hogy nem jelent-e meg módosítása, helyesbítése, illetve hatálytalanítása.

E szabvány műszaki tartalma és szerkezete teljesen megegyezik az ISO 7752-1:1983 nemzetközi szabványéval.

This Hungarian Standard is totally equivalent in technical content and fully corresponds in presentation to the International Standard ISO 7752-1:1983.

1. Tárgy és alkalmazási terület

E szabvány az emelőberendezések vezérlőszerveire vonatkozó elveket és követelményeket határozza meg.

E szabvány tárgya a teher helyzetváltoztatására szolgáló vezérlőszervek elhelyezése. E szabvány a különböző darutípusok vezérlőszerveivel foglalkozó részletes szabványok általános alapját képezi.

2. Fogalommeghatározás

E szabványban a következő meghatározást alkalmazzák:

2.1. Daruvezető: a berendezést a teher helyzetváltoztatása céljából kezelő személy.

3. Alapvető követelmények

3.1. A gépi hajtású emelőberendezések vezérlőszerveinek feladata az, hogy lehetővé tegyék a daruvezető számára a tehernek egy vezérlőállásból történő helyváltoztatását, ami az emelőgép mozgatóműveinek hajtását tekintve távirányítással is történhet.

3.2. A vezérlőkarokat (pedálokat vagy nyomógombokat) lehetőség szerint úgy kell elhelyezni, hogy a daruvezető keze és lába természetes tartásban lehessen rajtuk. Ahol lehet, a vezérlőszerv mozgásának iránya egyezzen meg a végtag természetes mozgásának irányával: például a lábbal működtetett vezérlőszervek a láb nyomására és nem a láb oldalirányú mozgására működjenek.

3.3. Az emelőberendezés egy-egy vezérlőszervének működtetéséhez szükséges erő legyen összhangban a használat gyakoriságával és a gép típusától függően változó ergonómiai megfontolásokkal; mindazonáltal az erőszükséglet nem haladhatja meg kézikarok esetén a 160 N-t, lámpedálok esetén pedig a 300 N-t. Az a cél, hogy a tényleges vezérlőerők ne fokozzák a vezető kifáradását.

4. Biztonságos kezelés

A működtetőszerveket úgy kell elrendezni, hogy személyi sérülés és anyagi kár keletkezésének veszélye a lehető legkisebb legyen. Ahol alkalmazható és a biztonság érdekében kívánatos (például meghatározott villamos emelőberendezéseken), ott minden vezérlőállás közvetlen közelében vészleállítót kell elhelyezni.

5. A vezető kifáradása

Az emelőberendezések vezérlőszerveit a berendezés üzemének megfelelően, ergonómiai elvek alapján úgy kell tervezni és elrendezni, hogy a daruvezető kifáradása a lehető legkisebb mértékű legyen.

6. Vezérlőkarok és pedálok

6.1. Olyan esetben, amikor a vezérlőállásnak a vezérelt mozgás irányához viszonyított helyzete nem változik, a vezérlőszerv mozgásának iránya legyen logikus összefüggésben a mozgás irányával, azzal a megállapodással, hogy ha az emelés vezérlése karral történik, akkor annak a daruvezető irányába való elmozdítása a teher emelését eredményezze.

Ezeket az elveket kell alkalmazni, ha a daruvezető a vezérlőszerveket akár ülő vagy álló helyzetben, akár mindkét testhelyzetben működteti.

6.2. A vezérlőszervek helyzete olyan legyen, hogy ha a daruvezető egy vagy több vezérlőszervet akaratlagosan működtet, minimális legyen az esély arra, hogy más vezérlőszervet akaratlanul működtethessen.

6.3. A vezérlőkarokat – ahol szükséges és megoldható – fel kell szerelni rögzítővel, megakasztóval, vagy bármely más, a működtetést elősegítő szerkezettel. Elengedéskor az összes vezérlőkar-nak önműködően vissza kell térnie a semleges helyzetbe, hacsak nincs rögzítőgombbal vagy csappal rögzítve.

6.4. Ha a vezérlőkarokhoz rögzítőszerveket alkalmazunk, akkor a „ki” vagy a „semleges” helyzet rögzítőszervezete bármely más alkalmazott rögzítőszervezettől megkülönböztethető legyen.

6.5. Minden vezérlőszerv funkcióját azonosítani kell úgy, hogy rajtuk, vagy közvetlen közelségükben olyan írott vagy jelképes jelzéseket kell rögzíteni, amelyek egyértelműen mutatják az emelőberendezés mozgásainak irányát.

6.6. A távirányító vezérlőállásokban, ha ilyeneket használnak, olyan vezérlőszerveket kell alkalmazni, amelyek elengedésük esetén visszatérnek a kapcsolási helyzetükbe. Ilyen esetekben az összes mozgásra ható vészkapcsoló berendezést kell alkalmazni.

Figyelmeztető jelzések alkalmazása esetén ezek hallható vagy látható jelzéseinek a távirányító vezérlőállásokból is észlelhetőnek kell lenniük.

Irodalom

ISO 3411 Földmunkagépek. A kezelőszemély fizikai jellemzői és minimális kezelői helyszükségletek

A szövegben említett nemzetközi szabványok

ISO 3411:1982	Earth-moving machinery. Human physical dimensions of operators and minimum operator space envelope
---------------	--

A szabvány érvényességében beálló minden változást a Magyar Szabványügyi Hivatal a Szabványügyi Közlönyben hirdeti meg (előfizethető bármely hírlapkézésítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR); vásárolható a Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. szám alatti Hírlapboltban). A gyakorlati tapasztalatok alapján ajánlatosnak látszó helyesbítő, módosító, kiegészítő indítványokat és észrevételeket megfelelő indoklással a Magyar Szabványügyi Hivatalhoz, Budapest, Üllői út 25. (levélcím: Budapest, Pf. 24. 1450, telex: 22 5723, telefax: 218 5125) lehet benyújtani. A szabvány beszerezhető a Szabványboltban, Budapest, 1092., Üllői út 25. (levélcím: Budapest, Pf. 24. 1450).

Felelős kiadó: Az MSZH Értékesítési Osztályának vezetője
Készítette: Az MSZH Számítástechnikai Osztálya HVP-vel. (TN) 1994. Fejezetnév: S7752-1.